

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Αναδιάρθρωση της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας και των θυγατρικών της και λοιπές διατάξεις»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάσθηκε η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, διαρθρώνεται σε δύο (2) Μέρη (Α΄-Β΄) και αποτελείται από σαράντα τρία (43) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

Το Μέρος Α΄, που αποτελείται από επτά (7) Κεφάλαια (Α΄-Ζ΄), θεσπίζει διατάξεις σχετικά με την αναδιάρθρωση της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας (Ε.Ε.ΣΥ.Π.) και των θυγατρικών της, μέσω απορρόφησης του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Τ.Χ.Σ.) και του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ.), της σύστασης Επενδυτικού Ταμείου, το οποίο θα αξιοποιήσει ως αρχικό επενδυτικό κεφάλαιό του το αντιστάθμισμα από την επαναπόκτηση της Εταιρείας Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως Πρωτευούσης (Ε.Υ.Δ.Α.Π.) και της Εταιρείας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (Ε.Υ.Α.Θ.), από το Δημόσιο, τον εκσυγχρονισμό του μοντέλου διακυβέρνησής της και τη βελτίωση του πλαισίου λειτουργίας των λοιπών θυγατρικών της Ε.Ε.ΣΥ.Π.

Τη λειτουργία του Τ.Χ.Σ. διέπει κυρίως ο ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Σκοπός του Ταμείου είναι η συνεισφορά στη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος, και η αποτελεσματική διάθεση των μετοχών ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων που κατέχει σε πιστωτικά ιδρύματα, η οποία συ-

ντελείται βάσει στρατηγικής αποεπένδυσης με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα οριστικής και πλήρους υλοποίησης. Το Ταμείο ενεργεί σε συμμόρφωση με τις δεσμεύσεις που απορρέουν από το Μνημόνιο Συνεννόησης, το σχέδιο του οποίου κυρώθηκε με τον ν. 4046/2012 (ΦΕΚ Α' 28), όπως κάθε φορά επικαιροποιείται, και από τη Συμφωνία Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της 19.8.2015, το σχέδιο της οποίας κυρώθηκε με τον ν. 4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94), όπως κάθε φορά επικαιροποιείται. Επίσης συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις του, που απορρέουν από ή συνδέονται με την Κύρια Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης (Master Financial Facility Agreement) της 15.3.2012 (ν. 4060/2012) και τη Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης (Financial Facility Agreement) της 19.8.2015 (ν. 4336/2015), και έχει εξουσιοδοτηθεί να προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για τη συμμόρφωση με αυτές και την πλήρη εφαρμογή τους.

Έχει κριθεί ότι «το ΤΧΣ, το οποίο ιδρύθηκε ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, δεν ανήκει στο στενό ή ευρύτερο δημόσιο τομέα και λειτουργεί κατά τις διατάξεις του ν. 3864/2010 και της νομοθεσίας περί ανωνύμων εταιρειών (κ.ν. 2190/1920). Ο αμιγώς ιδιωτικός χαρακτήρας του Ταμείου [βλ. και Γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 9ης Ιουλίου 2010 «σχετικά με την ίδρυση του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας» (CON/2010/54)], που κατά ρητή βούληση του ιδρυτικού του νόμου, δεν αναιρείται ούτε από την κάλυψη του συνόλου του κεφαλαίου του από το Ελληνικό Δημόσιο ή από την έκδοση των σχετικών αποφάσεων από τον Υπουργό των Οικονομικών, αποσκοπεί στο να διαθέτει την αναγκαία ευελιξία και αποτελεσματικότητα για την επιτυχή εκπλήρωση της αποστολής του, η οποία συνίσταται στη συνεισφορά στη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος μέσω της ενίσχυσης της κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων. Όπως χαρακτηρίστικά αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του ν. 3864/2010, η ίδρυση του Ταμείου δεν αποσκοπεί να στηρίξει τη ρευστότητα, η οποία θα εξακολουθήσει να παρέχεται σύμφωνα με τους υφιστάμενους μηχανισμούς (ΕΚΤ, εγγυήσεις από τον ν. 3723/2008). Προς τούτο, οι οικονομικοί πόροι του Ταμείου προορίζονται για την αντιμετώπιση των κεφαλαιακών αναγκών των βιώσιμων πιστωτικών ιδρυμάτων, στο μετοχικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχει. Αναλαμβάνει την απόκτηση μετοχών των τραπεζικών ιδρυμάτων, που χρειάζονται κεφαλαιακή στήριξη, με τα μέσα που διαθέτει οποιαδήποτε ιδιωτική εταιρεία επενδύσεων ή συμμετοχών, συμμετέχοντας δηλ. στο μετοχικό τους κεφάλαιο με το νομικό καθεστώς που προβλέπει τη λειτουργία τους, κρίνοντας και αξιολογώντας τις συμμετοχές του και τη λειτουργία του «με όρους αγοράς» και παρέχοντας κεφαλαιακή ενίσχυση στα πιστωτικά ι-

δρύματα με οικονομικούς πόρους που προέρχονται από την δική του περιουσία, δηλαδή υιοθετώντας τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, κατά την ενάσκηση της δραστηριότητός του το ΤΧΣ εξαντλείται σε ενέργειες αμιγώς χρηματοοικονομικές, οι οποίες αναλαμβάνονται με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια (κριτήρια αγοράς) και διέπονται με ρητή νομοθετική πρόβλεψη από το δίκαιο περί ανωνύμων εταιρειών» (ΣτΕ 2393/2017, σκ. 7-8).

Τη λειτουργία του Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ. διέπει ο ν. 3986/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Σκοποί του Ταμείου είναι, μεταξύ άλλων, αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων ν.π.δ.δ. ή δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε ν.π.δ.δ., σύμφωνα με τις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες της αγοράς και με εγγυήσεις πλήρους διαφάνειας, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι των εσόδων, η ωρίμαση Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας που έχουν ενταχθεί στο «Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας» του ν. 4799/2021, η διενέργεια των σχετικών διαγωνιστικών διαδικασιών και η παρακολούθηση της εκτέλεσης των έργων που ανατίθενται στο πλαίσιο αυτών, η ανάληψη και συμμετοχή σε δράσεις και διεθνείς συνεργασίες για τον σχεδιασμό, καθώς και η διαχείριση και η υλοποίηση έργων, υπηρεσιών, προμηθειών και μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο προγραμμάτων που εκτελούνται εκτός ελληνικής επικράτειας και χρηματοδοτούνται εν όλω ή εν μέρει από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, διεθνών ή ευρωπαϊκών οργανισμών, διεθνών προγραμμάτων και τρίτων κρατών. Μοναδικός μέτοχος του Ταμείου είναι η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας ΑΕ (Ε.Ε.ΣΥ.Π.), ευρύτερα γνωστή ως «Υπερταμείο», που ιδρύθηκε με το ν. 4389/2016 (βλ. από 20-5-2016 έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις», σελ. 26 επ.).

Έχει κριθεί, ότι «η ΕΕΣΥΠ ΑΕ δημιουργήθηκε προς επίτευξη ειδικού δημοσίου σκοπού, ο οποίος συνίσταται στην διαχείριση και αξιοποίηση, κατά τρόπο επικερδή για την Εταιρεία και με πρόσφορες προς τούτο μεθόδους, των μεταβιβασθέντων σε αυτήν περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου (...). [Ο] ν. 4389/2016 οργανώνει την ΕΕΣΥΠ ως ιδιότυπο νομικό πρόσωπο, με αντικείμενο δραστηριότητας ανάλογο προς εκείνο των εταιρειών "απόκτησης και ρευστοποίησης" [acquisition and disposal], στο οποίο το Δημόσιο, ενεργώντας ως fiscus, μεταβιβάζει περιουσιακά του στοιχεία, υπολαμβάνοντας ότι ανήκουν στην ιδιωτική του περιουσία, προκειμένου η Εταιρεία αυτή "συμ-

μετοχών και περιουσίας" [corporation of assets and participations] να τα διαχειρισθεί επαγγελματικά και επιχειρηματικά προς επίτευξη του μέγιστου οικονομικού αποτελέσματος από την εκμετάλλευσή τους με ποικίλους τρόπους» (ΣΤΕ 190 και 191/2022).

Το Κεφάλαιο Α' (άρθρα 1-2) περιλαμβάνει, αφενός μεν, τον σκοπό του νομοσχεδίου, ήτοι αναμόρφωση της διοικητικής δομής της Ε.Ε.ΣΥ.Π., με απορρόφηση του Τ.Χ.Σ. και του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ., καθώς και παροχή ευελιξίας στις λοιπές θυγατρικές της εταιρείας (άρθρο 1), αφετέρου δε, το αντικείμενο των σχετικών ρυθμίσεων, ήτοι συγχώνευση, μέσω απορρόφησης από την Ε.Ε.ΣΥ.Π., του Τ.Χ.Σ. και του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ., διοικητική αναμόρφωση της νέας εταιρείας, σύσταση επενδυτικού ταμείου και θέσπιση βασικών κανόνων για τις επενδύσεις του, καθώς και καθιέρωση νέων κανόνων για τις προσλήψεις, τις αμοιβές του προσωπικού και τις προμήθειες των λοιπών θυγατρικών της εταιρείας (άρθρο 2).

Το Κεφάλαιο Β' (άρθρα 3-6) ρυθμίζει διαρθρωτικά ζητήματα της Ε.Ε.ΣΥ.Π., με τροποποιήσεις στον ν. 4389/2016, ώστε να γίνουν οι σχετικές προσαρμογές υπό το καθεστώς της νέας εταιρείας. Ειδικότερα: θεσπίζει την προσαρμογή του διακριτικού τίτλου και του μετοχικού κεφαλαίου και διευκρινίζει το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία της εταιρείας (άρθρα 3-4), ρυθμίζει τη διαδικασία και τις έννομες συνέπειες της συγχώνευσης, με απορρόφηση, του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. και του Τ.Χ.Σ., από την Ε.Ε.ΣΥ.Π. (άρθρα 5-6).

Το Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 7-14) τροποποιεί τις διατάξεις σχετικά με τον εσωτερικό κανονισμό, τα όργανα, τη Γενική Συνέλευση, το Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (πρώην Εποπτικό Συμβούλιο), το Διοικητικό Συμβούλιο και τις οικονομικές καταστάσεις (άρθρα 7-11), ρυθμίζει το ζήτημα του πειθαρχικού ελέγχου του προσωπικού της Εταιρείας Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε. (άρθρο 12), παρέχει στην εταιρεία τη δυνατότητα να αναθέτει την επένδυση μέρους των κεφαλαίων που είναι διαθέσιμα προς επενδύσεις σε υπό σύσταση, με τον παρόν νομοσχέδιο, Επενδυτικό Ταμείο ή να τα εισφέρει σε αυτό (άρθρο 13), καθώς και θέματα προσωπικού της εταιρείας και των θυγατρικών της (άρθρο 14).

Το Κεφάλαιο Δ' (άρθρα 15-19) προσθέτει διατάξεις στον ν. 4389/2016. Συγκεκριμένα, καθορίζει τον τρόπο διάθεσης του αντισταθμίσματος από την επαναμεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως Πρωτευούσης και της Εταιρείας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης από την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας προς το Ελληνικό Δημόσιο. Το ήμισυ του τιμήματος, μετά την απόδοσή του στην Ε.Ε.ΣΥ.Π., διατίθεται για την αποπληρωμή του εξωτερικού χρέους της χώρας, και το υ-

πολειπόμενο, για τον σχηματισμό ειδικού αποθεματικού, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί ως αρχικό επενδυτικό κεφάλαιο για να δημιουργηθεί Επενδυτικό Ταμείο (άρθρο 15), η σύσταση και λειτουργία του οποίου θεσπίζεται στο παρόν Κεφάλαιο. Ειδικότερα: θεσπίζεται πλαίσιο για τη νομική μορφή του Ταμείου, η πλέον πρόσφορη για την εκπλήρωση των σκοπών του οποίου θα επιλεγεί, κατά την κρίση της Γενικής Συνέλευσης της Ε.Ε.ΣΥ.Π., με σκοπό την προώθηση και χρηματοδότηση αναπτυξιακών επενδυτικών δραστηριοτήτων με σημαντικό αντίκτυπο στην εθνική οικονομία, και αποστολή να επενδύει σε αναπτυξιακούς τομείς προς όφελος της ελληνικής οικονομίας και να προσελκύει πρόσθετες επενδύσεις (άρθρο 16). Περαιτέρω, θέτει τους κανόνες διαχείρισης των ρευστών διαθεσίμων του Ταμείου, ήτοι, μεταξύ άλλων, τη διάθεσή τους προς υλοποίηση των επενδύσεών του, κατόπιν αντίστοιχης οριστικής επενδυτικής απόφασης για εγκεκριμένη επένδυση που είναι σύμφωνη με την επενδυτική πολιτική του, την κάλυψη δαπανών σύστασής του και την κάλυψη των ετήσιων λειτουργικών εξόδων και δαπανών, βάσει του εγκεκριμένου προϋπολογισμού (άρθρο 17), καθορίζει τις επενδυτικές κατευθύνσεις («επενδυτική πολιτική») του Ταμείου, βάσει εσωτερικού κανονισμού επενδύσεων (άρθρο 18), καθώς και το πλαίσιο διοίκησης του Ταμείου, συμπεριλαμβανομένων των προϋποθέσεων συμμετοχής (κωλύματα, αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων) στο όργανο διοίκησής του (άρθρο 19).

Διά των διατάξεων του Κεφαλαίου Ε' (άρθρα 20-30), υπό τον τίτλο «Ζητήματα στελέχωσης και αμοιβών της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας και των θυγατρικών της – τροποποίηση ν. 4972/2022», θεσπίζεται «Επιτροπή προσλήψεων και αμοιβών», για καθεμία των λοιπών θυγατρικών της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας, η οποία συγκροτείται κατόπιν απόφασης της Γενικής Συνέλευσης, προσδιορίζεται το έργο της, και καθορίζεται κανονισμός λειτουργίας της επιτροπής εκάστης εταιρείας με απόφαση του οικείου Διοικητικού Συμβουλίου, με τον οποίο ρυθμίζεται, μεταξύ άλλων, η συγκρότηση («[...] κατά πλειοψηφία από ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου κάθε εταιρείας»), η λειτουργία, το καθεστώς των μελών της και ζητήματα ασυμβιβάστων και κωλυμάτων (άρθρο 20). Εν συνεχεία, ρυθμίζονται εκ νέου οι προσλήψεις του προσωπικού των λοιπών θυγατρικών της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (άρθρο 21), καθώς και εκείνες με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, κατά τα ειδικότερον οριζόμενα (άρθρο 22). Ακολούθως, καθορίζονται εκ νέου οι όροι πλήρωσης των οργανικών θέσεων των γενικών διευθυντών και διευθυντών στις λοιπές θυγατρικές της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. (άρθρο 23), θεσπίζονται εκ νέου ρυθμίσεις σχετικές, αφενός, με τις αμοιβές και τις αποδοχές του Διευθύνοντος Συμβού-

λου και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου τους (άρθρο 24), και αφετέρου, με τις αμοιβές, αποδοχές και αποζημιώσεις των διευθυντών και γενικών διευθυντών και του λοιπού προσωπικού, καθώς και οι μη μισθολογικές παροχές προς αυτούς (άρθρο 25). Επιπροσθέτως, ρυθμίζεται εκ νέου το νομικό καθεστώς των συμβάσεων εργασίας και οι αρμοδιότητες του διευθυνόντος συμβούλου και των υπαλλήλων που κατέχουν θέσεις ευθύνης των λοιπών θυγατρικών εταιρειών της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. ως προς την άσκηση του «διευθυντικού δικαιώματος» (άρθρο 26), θεσπίζεται ο πειθαρχικός έλεγχος διά του πειθαρχικού συμβουλίου εκάστης εταιρείας, προβλεπομένης της συγκρότησής του (άρθρο 27), και προσδιορίζεται εκ νέου ο τρόπος κατάρτισης των όρων των συμβάσεων εργασίας των γενικών διευθυντών και διευθυντών των θυγατρικών εταιρειών, καθώς και οι έννομες συνέπειες των συμβάσεων αυτών (άρθρο 28). Τέλος, καθορίζονται εκ νέου οι κανόνες επιτροπής των μετακινήσεων προσωπικού των λοιπών θυγατρικών εταιρειών, αποκλείονται οι αποσπάσεις σε συγκεκριμένους φορείς κατά τα ειδικότερα οριζόμενα (άρθρο 29), και προβλέπεται η κατάρτιση, πλην του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και του οργανογράμματος των λοιπών θυγατρικών της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε., κανονισμού προσωπικού (άρθρο 30).

Διά των διατάξεων του Κεφαλαίου ΣΤ' (άρθρα 31-32), υπό τον τίτλο «Πολιτική σε ειδικότερα θέματα συμβάσεων – τροποποίηση ν. 4972/2022», ρυθμίζεται εκ νέου, κατά παρέκκλιση του ν. 4412/2016, αλλά «υπό την επιφύλαξη της ενωσιακής νομοθεσίας», το πλαίσιο διαδικασιών και όρων ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο Γενικό Πλαίσιο Κανονισμού Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών αλλά και στους ειδικότερους επιμέρους κανονισμούς έργων, προμηθειών και υπηρεσιών των λοιπών θυγατρικών εταιρειών της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε., και, μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι οι διαφορές από την εφαρμογή τους υπάγονται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων (άρθρο 31). Επιπροσθέτως, θεσπίζεται, κατά παρέκκλιση του ν. 4412/2016, ανάλογη ρύθμιση και για τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε.), και ορίζεται μεταβατική διάταξη μέχρι την 31η Μαρτίου 2025, ημερομηνία κατάρτισης του Κανονισμού Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών των ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε. (άρθρο 32).

Διά των διατάξεων του Κεφαλαίου Ζ' (άρθρα 33-35), υπό τον τίτλο «Τελικές διατάξεις», θεσπίζονται ρυθμίσεις σχετικές με την εφαρμογή του Μέρους Α', μεταξύ άλλων, α) για την αναφορά, στις οικείες διατάξεις, στη θέση του Εποπτικού Συμβουλίου της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε., του Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε., β) ρυθμίσεις που αφορούν, αφενός, στη δημιουργία ειδικού λογαριασμού υπέρ του Δημοσίου σχετικά με την είσπραξη εσόδων από την εκπλήρωση των σκοπών του Τ.Χ.Σ., μετά την κα-

τάργηση του και διαδοχή των αρμοδιοτήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του από την Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε., και αφετέρου, στη δημιουργία «μετά την [κατάργηση] ως διακριτ[ού] λογιστικ[ού] κλάδο[υ] δραστηριότητας με περιουσιακή και οικονομική αυτοτέλεια», γ) ρυθμίσεις που αφορούν στη διάθεση των εσόδων από την άσκηση των αρμοδιοτήτων του απορροφώμενου-συγχωνευόμενου Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. από την Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε., για την εξυπηρέτηση του Δημοσίου χρέους, κατά τα ειδικότερον οριζόμενα, δ) ρυθμίσεις που καταλαμβάνουν το προσωπικό του Τ.Χ.Σ. και του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ., προκειμένου να διατηρήσει τους ίδιους όρους απασχόλησης στην Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε., ε) ρυθμίσεις περί διατήρησης, αφενός, της προϋπόθεσης γνωμοδότησης του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. για τη σύναψη συμβάσεων αξιοποίησης των περιουσιακών του στοιχείων, και αφετέρου, του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ., στ) ρυθμίσεις περί διενέργειας προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας των συμβάσεων αξιοποίησης περιουσιακών στοιχείων του απορροφώμενου Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. και των εταιρειών «των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, σε αυτό», κατά τα ειδικότερον οριζόμενα, ζ) ρυθμίσεις περί εξαίρεσης από τον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου των συναλλαγών συγκεκριμένων κινητών αξιών του απορροφώμενου Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ., η) ρυθμίσεις που αφορούν στην αστική ευθύνη των μελών του Δ.Σ. της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του απορροφώμενου Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ., θ) ρυθμίσεις περί διατήρησης εν ισχύι του κανονισμού μελετών, υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων και εργασιών, προμηθειών κινητών πραγμάτων, εξοπλισμού και συναφών εργασιών, αγορών ακινήτων, μισθώσεων, εκμισθώσεων και γενικά παραχωρήσεων χρήσης και κάθε άλλου ενοχικού ή εμπράγματος δικαιώματος επί ακινήτων του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. σχετικά με τις συμβάσεις μελετών και υπηρεσιών «για τους σκοπούς ωρίμανσης των έργων της Μονάδας Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας και των Συμβάσεων Παροχής Υπηρεσιών Αξιοποίησης Περιουσίας για τα περιουσιακά στοιχεία του απορροφώμενου Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ.» (άρθρο 33). Ακόμη, προβλέπονται μεταβατικές διατάξεις διά των οποίων, μεταξύ άλλων, ορίζεται εξαμηνιαία προθεσμία από την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων διαδικασιών, προκειμένου η Γ.Σ. της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. να καταρτίσει νέο καταστατικό και ενιαίο εσωτερικό κανονισμό, μέχρι την έναρξη ισχύος του οποίου εξακολουθούν, αφενός, να λειτουργούν τα όργανα (με εξαίρεση τα Δ.Σ.) και οι επιτροπές του καταργούμενου Τ.Χ.Σ. και του απορροφώμενου Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ., και αφετέρου, να εφαρμόζονται οι εσωτερικοί κανονισμοί των άνω φορέων, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 16 Β του ν.3864/2010 περί «σύγκρουσης συμφερόντων και υποχρέωση πίστεως» για τα μέλη του Δ.Σ. της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. κατά την άσκηση των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων του

καταργούμενου Τ.Χ.Σ. Επιπροσθέτως, οι εκκρεμείς πειθαρχικές διαδικασίες του προσωπικού των λοιπών θυγατρικών εταιρειών και της ΕΤ.ΑΔ., κατά την έναρξη ισχύος του νόμου, ολοκληρώνονται σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο που ίσχυε κατά την έναρξή τους. Επίσης, ορίζεται ότι η «[η] συγχώνευση του άρθρου 188Α του ν. 4389/2016 δεν επηρεάζει την ισχύ και τους όρους αποσπάσεων και συμβάσεων εργασίας δανεισμού ή έμμισθης εντολής όσων απασχολούνται στο Τ.Χ.Σ. και στο Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ.», και ότι οι εκκρεμείς διαγωνιστικές διαδικασίες έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, καθώς και αξιοποίησης περιουσιακών στοιχείων του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. ολοκληρώνονται από την Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο που ίσχυε κατά το χρόνο προκήρυξής τους (άρθρο 34). Τέλος, τίθενται οι καταργούμενες διατάξεις, μεταξύ των οποίων και οι διατάξεις των άρθρων 4 και 4Α του ν. 3864/2010 σχετικά με τα όργανα διοίκησης του Τ.Χ.Σ. και την Επιτροπή Επιλογής των μελών του Δ.Σ. του, του άρθρου 3 του ν. 3986/2011 σχετικά με τη διοίκηση, τις αρμοδιότητες, τη διαχείριση και το καταστατικό, και ειδικότερα τις απαγορεύσεις, τις συγκρούσεις συμφερόντων, το καθήκον εχεμύθειας και τη ρήτρα εμπιστευτικότητας των μελών του Δ.Σ. του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ., και των άρθρων 39, 40 και 41 του ν. 4972/2022 σχετικά με την πλήρωση θέσεων προσωπικού και γενικών διευθυντών του Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε. και των θυγατρικών του εταιρειών, καθώς και ρυθμίσεις σχετικές με τις απολαβές και αμοιβές των Δ.Σ. του ομίλου Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε. (άρθρο 35).

Το Μέρος Β΄ έχει τον τίτλο «Λοιπές διατάξεις» και αποτελείται από τρία (3) Κεφάλαια.

Διά των διατάξεων του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 36-40), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις θεμάτων οικονομικής φύσης», προσδιορίζεται, εκ νέου ο σκοπός του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. σχετικά με την ανάπτυξη και αξιοποίηση λιμένων και λιμενικών υποδομών, κατά τα ειδικότερον οριζόμενα, και, μεταξύ άλλων, δημιουργείται ειδικός λογαριασμός ανάπτυξης λιμενικών υποδομών, και αφετέρου, «Μητρώο Αξιοποίησης Λιμενικών Υποδομών Στρατηγικής Σημασίας», τα στοιχεία του οποίου λαμβάνονται υπ' όψιν κατά την πλήρωση της ετήσιας υποχρέωσης υποβολής έκθεσης πεπραγμένων προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ο οποίος τη διαβιβάζει στο Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής (άρθρο 36). Εν συνεχεία, θεσπίζεται η δυνατότητα, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, αναδρομικής αναστολής του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) κατά τη μεταβίβαση ακινήτου, η παράδοση του οποίου, μετά την οικεία συμβολαιογραφική πράξη, έχει υπαχθεί στις διατάξεις του Φόρου Μεταβίβασης Ακινήτων. Ακόμη, ορίζονται οι συνέπειες και παρέχεται εξουσιοδότηση προς τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, προκειμένου, με απόφασή του, να ρυθμίζεται κάθε ζήτημα

διαδικαστικό και λεπτομερειακό, σχετικό με την εφαρμογή της διάταξης (άρθρο 37). Περαιτέρω, καθορίζεται η δυνατότητα εκκαθάρισης και έκδοσης ενταλμάτων πληρωμής, αφενός, δαπανών προμήθειας και παροχής υπηρεσιών διαφήμισης και δημοσίων σχέσεων του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού παρελθόντων ετών (01.01.2009 έως και 31.12.2010), κατά τα ειδικότερον οριζόμενα και κατά παρέκκλιση των διατάξεων του δημοσίου λογιστικού και της παραγράφου, (άρθρο 38), και αφετέρου, δαπανών της από 14.04.2022 σύμβασης Υποχρέωσης Δημόσιας Υπηρεσίας για τα έτη 2022 και 2023, οι οποίες βαρύνουν τις πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών των οικονομικών ετών 2024 και 2025, «κατά παρέκκλιση των άρθρων 66 και 67 του ν. 4270/2014 (Α' 143), καθώς και των άρθρων 2 και 6 του π.δ. 80/2016 (Α' 145), περί ανάληψης υποχρεώσεων από τους διατάκτες» (άρθρο 39). Τέλος, τίθενται ρυθμίσεις σχετικές με την ενίσχυση της ανεξαρτησίας του διαχειριστή υποδομής, κατά τα ειδικότερον οριζόμενα (άρθρο 40).

Διά των διατάξεων του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 41-42), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για την παράταση προθεσμιών», παρατείνεται η σύσταση και λειτουργία του αυτοτελούς Τμήματος Παρακολούθησης της σύναψης και εκτέλεσης των δανειακών συμβάσεων και συμβάσεων που συνάπτονται στο πλαίσιο αξιοποίησης των δανειακών πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «έως την τροποποίηση του οργανισμού του Υπουργείου [Εθνικής Οικονομίας και] Οικονομικών κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 του ν. 4622/2019 (Α' 133) και πάντως όχι πέραν της 31ης.12.2025». Επίσης, παρατείνεται η διάρκεια συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου προσωπικού ειδικότητας ΔΕ Οδηγών (150 ατόμων) με τον Ο.Α.Σ.Θ., που δεν έχουν λυθεί, μέχρι «την ολοκλήρωση της ανάθεσης του συγκοινωνιακού έργου στον Ο.Α.Σ.Θ. και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2024», χωρίς, αφενός, να μεταβάλλεται ο χαρακτήρας της σχέσης εργασίας, και αφετέρου, να προσμετράται ο χρόνος παράτασης «στο ανώτατο χρονικό διάστημα των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, κατά την έννοια των άρθρων 5, 6 και 7 του π.δ. 164/2004» (άρθρο 41). Επιπροσθέτως, παρατείνονται εκ νέου διατάξεις χωροταξικού και πολεοδομικού χαρακτήρα που αφορούν, ειδικότερα α) την αναδρομική παράταση των μεταβατικών ρυθμίσεων σχετικά με τις κείμενες στο Δέλτα του Έβρου αυθαίρετες κατασκευές, για τις οποίες αναστέλλεται η επιβολή κυρώσεων και η ισχύς διοικητικών πράξεων κατεδάφισης που τυχόν έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας, έως την έκδοση προεδρικού διατάγματος για την προστασία της περιοχής (31η.12.2024), β) την αναδρομική παράταση της αναστολής οικοδομικών εργασιών στη Δημοτική Ενότητα Βούλας και, πλέον και, στο Δήμο Κρωπίας, πλην συγκεκριμέ-

νων εξαιρέσεων, που διευρύνονται, έως την «{έκδοση} του νέου προεδρικού διατάγματος περί καθορισμού μέτρων προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού και των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή – Ιλισίων» (31η.12.2024), και γ) την αναδρομική παράταση αναστολής έκδοσης οικοδομικών αδειών στις εκτός σχεδίου πόλεως και εκτός οικισμού περιοχές της νήσου Μυκόνου, έως την έγκριση του Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου Δήμου Μυκόνου (31η.12.2024) (άρθρο 42).

Διά των διατάξεων του Κεφαλαίου Η' (άρθρο 43), υπό τον τίτλο «Εναρξη ισχύος», ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου, κατά τα ειδικότερον οριζόμενα (άρθρο 43).

II. Παρατηρήσεις επί των Κεφαλαίων και επί του Πίνακα Περιεχομένων του νομοσχεδίου

A. Το Κεφάλαιο Β' του Μέρους Β' στο μεν σώμα του νομοσχεδίου φέρει τον τίτλο «Παράταση προθεσμιών», στον δε Πίνακα Περιεχομένων, τον τίτλο «Ρυθμίσεις για την παράταση προθεσμιών». Ως εκ τούτου, πρέπει, σε αμφοτέρω τα σημεία, να τεθεί ο αυτός τίτλος, ένας από τους δύο ανωτέρω.

B. Το Μέρος Β' απαρτίζεται από τρία Κεφάλαια, με στοιχεία Α', Β' και Η'. Δεδομένης της λανθασμένης αρίθμησης των Κεφαλαίων του Μέρους Β', και σε συνδυασμό με τον τίτλο και το περιεχόμενο του Κεφαλαίου Η', που αφορά στην έναρξη ισχύος του νόμου, θα μπορούσε το Κεφάλαιο Η' να αποτελέσει Μέρος Γ'. Ως εκ τούτου, πρέπει, τόσο στον Πίνακα Περιεχομένων όσο και στο σώμα του νομοσχεδίου, το Κεφάλαιο Η' να τεθεί ως Μέρος Γ'.

III. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 5

Το παρόν έχει τίτλο «Απορρόφηση Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου και Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας από την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας - Προσθήκη άρθρου 188Α στον ν. 4389/2016». Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του νέου άρθρου η επωνυμία του Ταμείου αναγράφεται με τα αρχικά «Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ.», αντί του ορθού «Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ.», και πρέπει να γίνει η σχετική διόρθωση.

Η παρ. 3 ορίζει τα εξής: «Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που εκδίδεται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2024, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και καταχωρείται στο Γ.Ε.Μ.Η., το Ταμείο

Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Τ.Χ.Σ.) καταργείται. Οι τίτλοι που ενσωματώνουν το κεφάλαιο του Τ.Χ.Σ., καθώς και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του, περιέρχονται στην Ε.Ε.ΣΥ.Π.». Παρατηρείται, ότι η εκ του νόμου κατάργηση του Τ.Χ.Σ. δεν πραγματοποιείται λόγω συγχώνευσης, μέσω απορρόφησης, από την Ε.Ε.ΣΥ.Π., εν τούτοις οδηγεί στο ίδιο αποτέλεσμα. Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, για λόγους νομικής ακριβολογίας, όπου το νομοσχέδιο αναφέρει «συγχώνευση» του Τ.Χ.Σ., να γίνει αντικατάσταση με τον όρο «κατάργηση».

2. Επί του άρθρου 6

Το παρόν προσθέτει άρθρο 188B στον ν. 4839/2016, το οποίο περιλαμβάνει ειδικές ρυθμίσεις σχετικά με τη διαδικασία συγχώνευσης, με απορρόφηση, του Τ.Χ.Σ. και του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ από την Ε.Ε.ΣΥ.Π. Η παρ. 6 του νέου άρθρου ορίζει τα εξής: «Ειδικά σε σχέση με την καθολική διαδοχή του Τ.Χ.Σ., η Ε.Ε.ΣΥ.Π. ενεργεί σε συμμόρφωση ιδίως με τις δεσμεύσεις που απορρέουν από το Μνημόνιο Συνεννόησης, το σχέδιο του οποίου κυρώθηκε με τον ν. 4046/2012 (Α' 28) και από τη Συμφωνία Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της 19ης Αυγούστου 2015, το σχέδιο της οποίας κυρώθηκε με τον ν. 4336/2015 (Α' 94). Η Ε.Ε.ΣΥ.Π. συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από ή συνδέονται με την από 15 Μαρτίου 2012 Κύρια Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης (Master Financial Facility Agreement), προσχέδιο της οποίας κυρώθηκε με τον ν. 4060/2012 (Α' 65) και την από 19 Αυγούστου 2015 Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης (Financial Facility Agreement), το σχέδιο της οποίας κυρώθηκε με τον ν. 4336/2015, και εξουσιοδοτείται να προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για τη συμμόρφωση με αυτές και την πλήρη εφαρμογή τους. Η Ε.Ε.ΣΥ.Π. δύναται να συνάπτει με όλους ή ορισμένους από τους λοιπούς συμβαλλομένους των ως άνω συμβάσεων, σύμβαση με την οποία αναγνωρίζεται η ανάληψη όλων των υποχρεώσεων του απορροφώμενου Τ.Χ.Σ. που απορρέουν από αυτές και ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στον τρόπο εκπλήρωσης των υποχρεώσεων αυτών». Από το δεύτερο εδάφιο της ανωτέρω παραγράφου θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, να διαγραφεί η φράση «εξουσιοδοτείται να», για νομοτεχνικούς λόγους.

3. Επί των άρθρων 9 και 10

Οι διατάξεις των εν θέματι άρθρων καθορίζουν τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης (Σ.Ε.Δ.) και του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) της εταιρείας, με τροποποιήσεις των άρθρων 191 και 192, αντίστοιχα, του ν. 4939/2016.

Το πρώτο εδάφιο της νέας παρ. 1 του άρθρου 191 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι το «(Σ.Ε.Δ.), χωρίς να ορίζει την εμπορική πολιτική της εταιρείας, είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση (...)». Η παρ. 2 του άρθρου 192, όπως αυτό τροποποιείται με τις διατάξεις του νομοσχεδίου, καθορίζει τις αρμοδιότητες του Δ.Σ. Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδεδειγμένο, για νομοτεχνικούς λόγους, από το πρώτο εδάφιο της νέας παρ. 1 του άρθρου 191 του ν. 4389/2016, όπως τροποποιείται με το άρθρο 9 του παρόντος, να διαγραφεί η φράση «, χωρίς να ορίζει την εμπορική πολιτική της εταιρείας,».

Περαιτέρω, αν βούληση του νομοθέτη είναι ο καθορισμός της εμπορικής πολιτικής της εταιρείας να αποτελεί διακεκριμένη και ρητά αναφερόμενη στο νόμο αρμοδιότητα του Δ.Σ., θα ήταν, ενδεχομένως ενδεδεδειγμένο να γίνει σχετική προσθήκη στο τέλος της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 192 του ν. 4389/2016, όπως τροποποιείται με το άρθρο 10 του παρόντος, και η εν λόγω περ. α' να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Αναλαμβάνει συμβατικές υποχρεώσεις για λογαριασμό της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της ανάθεσης συμβάσεων για την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών και ορίζει την εμπορική πολιτική της Εταιρείας».

4. Επί του άρθρου 19

Το παρόν θεσπίζει ρυθμίσεις σχετικά με το όργανο διοίκησης του υπό σύσταση Επενδυτικού Ταμείου και έχει τίτλο «Πρόσωπα που λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις-προϋποθέσεις συμμετοχής, κωλύματα, αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων- Προσθήκη άρθρου 203Ε στον ν. 4389/2016». Στην παρ. 1 του νέου άρθρου ορίζονται τα εξής: «Το όργανο διοίκησης του Επενδυτικού Ταμείου διορίζεται από τη γενική συνέλευση του Επενδυτικού Ταμείου σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 197 και κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Σε αυτό δύναται να συμμετέχει ο εκπρόσωπος που ορίζεται από κοινού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας στο διοικητικό συμβούλιο της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας (Ε.Ε.ΣΥ.Π.), σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 192.».

Η παρ. 4 του άρθρου 192 του ν. 4389/2016 ορίζει τα εξής: «Ένας (1) εκπρόσωπος που ορίζεται από κοινού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας παρευρίσκεται στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, ως παρατηρητής χωρίς δικαίωμα ψήφου. Ο ως άνω εκπρόσωπος ενημερώνεται πλήρως επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης και μπορεί να ζητήσει εγγράφως από το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε πληροφορία επί των θεμάτων που σχετίζονται με τη λειτουργία της Εταιρείας. Η εν λόγω ενημέρωση παρέχεται σε αυτόν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Η θητεία του εν λόγω εκπροσώπου είναι τέσσερα (4) συναπτά έτη και μπορεί να ανανεώνεται για μία ακόμη φορά. Σε περίπτωση κωλύματος του εκπροσώπου που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο, στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας μπορεί να παρευρίσκεται ως παρατηρητής χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο αναπληρωτής του, ο οποίος ορίζεται αποκλειστικά για τον σκοπό αυτόν από κοινού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας».

Επισημαίνεται ότι το πρόσωπο που παρευρίσκεται ως παρατηρητής και χωρίς δικαίωμα ψήφου στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. της εταιρείας, η οποία θα συστήσει το Επενδυτικό Ταμείο, μπορεί να συμμετέχει στο όργανο διοίκησης του τελευταίου, ακόμα και με αποφασιστικές αρμοδιότητες, ανάλογα με τη νομική μορφή που θα λάβει το υπό σύσταση Ταμείο. Σε μια τέτοια περίπτωση θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδεδιγμένο να ρυθμισθεί το θέμα της αναπλήρωσής του με τρόπο αντίστοιχο προς αυτόν του τελευταίου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 192 του ν. 4389/2016, αν είναι αυτή η βούληση του νομοθέτη.

5. Επί του άρθρου 20 παρ. 1 και παρ. 3

Κατά τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 20, «[μ]ε απόφαση της γενικής της συνέλευσης, κάθε μια από τις λοιπές θυγατρικές εταιρείες της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας (Ε.Ε.ΣΥ.Π.) συγκροτεί επιτροπή προσλήψεων και αμοιβών. Η επιτροπή αποτελείται κατά πλειοψηφία από ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου κάθε εταιρείας». Ακολούθως, η παρ. 3 της διάταξης ορίζει ότι «[μ]ε απόφαση του διοικητικού συμβουλίου κάθε εταιρείας καθορίζεται ο κανονισμός λειτουργίας της επιτροπής, ο οποίος ρυθμίζει ιδίως τη συγκρότησή της, το καθεστώς των μελών, ζητήματα ασυμβιβάστων και κωλυμάτων, σύγκλησης, διεξαγωγής συνεδριάσεων και λήψης αποφάσεων, καθώς και κάθε άλλο θέμα που αφορά τη λειτουργία της». Από τη γραμματική διατύπωση της διάταξης

της παρ. 1, συνάγεται ότι, με την απόφαση της γενικής συνέλευσης έκαστης θυγατρικής εταιρείας της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. θα καθορίζεται ο αριθμός και η ιδιότητα των μελών της εν θέματι επιτροπής. Εξ άλλου, βάσει της διάταξης της παρ. 3, καταλείπεται στο Δ.Σ. έκαστης θυγατρικής εταιρείας ο καθορισμός της σύνθεσης της άνω επιτροπής. Κατά συνέπεια, στην παρ. 3, θα μπορούσαν οι όροι «συγκρότησή της» να αντικατασταθούν από τους όρους «σύνθεσή της».

6. Επί του άρθρου 21

Με τη διάταξη του άρθρου 21 τροποποιείται το άρθρο 30 του ν. 4972/2022 περί προσλήψεων προσωπικού αορίστου χρόνου, και στην παρ. 1 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι στις λοιπές θυγατρικές της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε., για την πρόσληψη προσωπικού αορίστου χρόνου «(...) ακολουθείται διαγωνιστική διαδικασία που εκκινεί με δημόσια προκήρυξη, η οποία εγκρίνεται και εκδίδεται από τα αρμόδια όργανα της εταιρείας, ελέγχεται από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) σύμφωνα με την παρ. 3, και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της. Με την προκήρυξη καθορίζονται ιδίως: α) Ο αριθμός ανά κατηγορία και ειδικότητα του προσωπικού που προσλαμβάνεται, (...)».

Α. Στην παρ. 2 ορίζεται ότι «[ο]ι προσλήψεις των λοιπών θυγατρικών της Ε.Ε.ΣΥ.Π. που αποτελούν φορείς γενικής κυβέρνησης εντάσσονται στον ετήσιο προγραμματισμό του άρθρου 51 του ν. 4622/2019 (Α' 133). Οι προσλήψεις των λοιπών θυγατρικών της Ε.Ε.ΣΥ.Π. που δεν αποτελούν φορείς γενικής κυβέρνησης δεν εντάσσονται στον προγραμματισμό του άρθρου 51 του ν. 4622/2019. Στις προσλήψεις των λοιπών θυγατρικών της Ε.Ε.ΣΥ.Π. τηρούνται οι αρχές της διαφάνειας, της αξιοκρατίας και της ισότητας, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις εσωτερικές διαδικασίες της κάθε εταιρείας. Οι προβλέψεις της προκήρυξης και ιδίως τα στοιχεία των περ. α) έως στ) της παρ. 1 καθορίζονται κατά παρέκκλιση του ν. 4765/2021 (Α' 6) και κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης».

Δεδομένου ότι μέρος των θυγατρικών της Ε.Ε.ΣΥ.Π. δύναται να περιλαμβάνεται στους φορείς γενικής κυβέρνησης, όπως εκάστοτε ορίζεται, και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι, στην προκήρυξη, καθορίζεται ο αριθμός ανά κατηγορία και ειδικότητα του προσωπικού, αλλά όχι ο κλάδος, θα μπορούσε για λόγους σαφήνειας της διάταξης, να διατηρηθεί η διατύπωση της τροποποιούμενης περίπτωσης α) της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4972/2022, ως εξής: «[ο] αριθμός ανά κατηγορία και ειδικότητα ή κλάδο (...)».

Επιπροσθέτως, η διαδικασία πρόσληψης προσωπικού των λοιπών θυγατρικών της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. που αποτελούν φορείς γενικής κυβέρνησης, αυτο-

νοήτως, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 103 του Συντάγματος, υπάγεται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής, ήτοι του Α.Σ.Ε.Π.

Β. Ακολούθως, στην παρ. 3 του άρθρου ορίζεται ότι «[η] προκήρυξη αποστέλλεται στο Α.Σ.Ε.Π., το οποίο μπορεί να διατυπώσει γνώμη εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών ως προς τη νομιμότητά της». Για λόγους σαφήνειας και εφαρμογής της διάταξης, θα μπορούσε να αποσαφηνισθεί περαιτέρω το ανωτέρω εδάφιο, προκειμένου να ρυθμίζει την περίπτωση έλλειψης ή μη εμπρόθεσμης διατύπωσης γνώμης ως προς τη νομιμότητα της προκήρυξης εντός δέκα (10) ημερών από το Α.Σ.Ε.Π., καθόσον αφορά τις συνέπειες που επάγεται.

7. Επί του άρθρου 26

Με το άρθρο 26 προστίθεται άρθρο 34B στον ν. 4972/2022, με τίτλο «Λειτουργία σύμβασης εργασίας», στο οποίο ορίζεται ότι «[ο]ι συμβάσεις εργασίας διέπονται από την κείμενη εργατική νομοθεσία του ιδιωτικού τομέα». Δεδομένου ότι στο άρθρο 21 προβλέπονται θυγατρικές εταιρείες της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. που αποτελούν φορείς γενικής κυβέρνησης, προβληματισμός δημιουργείται ως προς την απόκλιση εφαρμογής των διατάξεων που διέπουν τους φορείς της γενικής κυβέρνησης σχετικά με το προσωπικό ιδιωτικού δικαίου του δημοσίου τομέα και, συμπληρωματικά, των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας για σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.

8. Επί του άρθρου 30

Με το άρθρο 30 τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4972/2022, ως προς την αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου έκαστης θυγατρικής εταιρείας της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. να καταρτίζει, με απόφασή του, πέραν του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και του οργανογράμματος, και τον κανονισμό προσωπικού, τον οποίο υποβάλλει προς έγκριση στη Γενική Συνέλευση. Περαιτέρω, στην παρ. 5 του άρθρου 34Α του ν. 4972/2022, το οποίο προστίθεται με τις διατάξεις του άρθρου 25, ορίζεται ότι «[ο]ι αμοιβές του υπόλοιπου προσωπικού, πλην γενικών διευθυντών και διευθυντών, των λοιπών θυγατρικών που δεν αποτελούν φορείς γενικής κυβέρνησης ορίζονται από την πολιτική αμοιβών της αντίστοιχης εταιρείας. Εφόσον το Δημόσιο ή η Ε.Ε.ΣΥ.Π. κατέχουν την πλειοψηφία των μετοχών αυτών, καταβάλλονται δώδεκα (12) μισθοί ετησίως». Είναι αυτονόητο ότι οι ανωτέρω αρμοδιότητες πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22 του Συντάγματος, τόσο ως προς το δικαίωμα ίσης αμοιβής για παρεχόμενη εργασία ίσης αξίας όσο και ως προς τους γενικούς όρους εργασίας που συμπληρώνονται από συλλογικές συμβάσεις εργασίας, όπου υφίστανται.

9. Επί των άρθρων 31 και 32

Με την παρ. 2 του άρθρου 31 τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4972/2022 σχετικά με την έκδοση, αφενός, Γενικού Πλαισίου Κανονισμού Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, και αφετέρου, κανονισμών έργων, προμηθειών και υπηρεσιών των λοιπών θυγατρικών της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. για την ανάθεση συμβάσεων «άνω και κάτω των ορίων των Οδηγιών 2014/24 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014 "σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ" (L 94) και 2014/25 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014 "σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ" (L 94)», κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 4412/2016 και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της ενωσιακής νομοθεσίας. Επίσης, προβλέπεται ότι το Γενικό Πλαίσιο Κανονισμού Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και οι κανονισμοί έργων, προμηθειών και υπηρεσιών των λοιπών θυγατρικών ορίζουν «όργανα και διαδικασίες, ώστε να εκπληρώνονται οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από την Οδηγία 89/665 του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1989 "για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί της εφαρμογής των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης συμβάσεων κρατικών προμηθειών και δημοσίων έργων" (L 395)», καθώς και ότι «[π]ριν από την έγκρισή τους αποστέλλονται στην Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.), η οποία μπορεί να διατυπώσει γνώμη επί των προτεινόμενων κανονισμών εντός εξήντα (60) ημερών από τη λήψη τους». Τέλος, θεσπίζεται δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων για τις διαφορές από την εφαρμογή των κανονισμών έργων, προμηθειών και υπηρεσιών.

Με το άρθρο 32 προστίθεται άρθρο 38Α στον ν. 4972/2022 σχετικά με την «Πολιτική προμηθειών Ελληνικών Ταχυδρομείων» και ορίζεται ότι «[η] ανάθεση των συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών στα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε.), άνω και κάτω των χρηματικών ορίων του άρθρου 235 του ν. 4412/2016 (Α' 147) για τις δημόσιες συμβάσεις, γίνεται σύμφωνα με τον Κανονισμό Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών της εταιρείας, κατά παρέκκλιση από την κείμενη νομοθεσία για την ανάθεση και την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και την έννομη προστασία, με την επιφύλαξη του ενωσιακού δικαίου. Ως προς την έννομη προστασία οι σχετικές διαφορές υπάγονται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων. Ο ανωτέρω Κανονισμός καταρτίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε., μέχρι την 31η Μαρτίου 2025, και εγκρίνεται από τη γενική συνέλευση. Μέ-

χρη την κατάρτιση του Κανονισμού, το διοικητικό συμβούλιο δύναται να αποφασίζει για τον τρόπο και τη διαδικασία ανάθεσης των συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών κάτω των χρηματικών ορίων. Μέχρι την έγκριση του νέου Κανονισμού, η ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε., εφαρμόζει, ως προς τις συμβάσεις δημοσίων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών άνω των ορίων, τις διατάξεις του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016.»

Με τις διατάξεις του ν. 4412/2016 μεταφέρονται και ενσωματώνονται στο εθνικό δίκαιο οι διατάξεις των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, οι οποίες συνιστούν μέτρα εφαρμογής για την άσκηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτές. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται και η δικαστική προστασία, υπό την προϋπόθεση προδικαστικής προσφυγής, ενώπιον αρμοδίου οργάνου. (βλ. από 21.09.2022 Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου «Εταιρική διακυβέρνηση των Ανωνύμων Εταιρειών του Δημοσίου και των λοιπών θυγατρικών της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας, διαχείριση συμμετοχών του Δημοσίου σε ανώνυμες εταιρείες και ρυθμίσεις για την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας, αξιολόγηση της έναντι του Δημοσίου φερεγγυότητας και πιστοληπτικής ικανότητας φυσικών και νομικών προσώπων και σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Πιστοληπτικής Αξιολόγησης, ίδρυση και λειτουργία Κεντρικού Μητρώου Πιστώσεων, Συμπληρωματικός Κρατικός Προϋπολογισμός οικονομικού έτους 2022 και λοιπές διατάξεις οικονομικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα»).

Κατ' αναφοράν προς τη ρύθμιση της παρ. 2 του άρθρου 38 και του άρθρου 38Α που ορίζει ότι οι διαφορές που θα προκύψουν από την εφαρμογή των κανονισμών υπάγονται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, και σε συνδυασμό με τα διαλαμβανόμενα στην Οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1989 «για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί της εφαρμογής των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης συμβάσεων κρατικών προμηθειών και δημοσίων έργων», αλλά και βάσει της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, είναι προφανές ότι, στο ανωτέρω πλαίσιο, η προϋπόθεση της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να τηρείται, ανεξαρτήτως της φύσεως της διαφοράς.

Περαιτέρω έχουν, συναφώς, επισημανθεί τα εξής: «η υποχρεωτικότητα των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, ως παράγωγου κοινοτικού δικαίου, δεν εξαντλείται στις διατάξεις τους, όπως ενσωματώθηκαν με το ν. 4412/2016, αλλά επεκτείνεται και στα κρίσιμα βασικά μέτρα εφαρμογής που επέλεξε ο μεταφέρων νομοθέτης, εκείνα, δηλαδή, που κρίνονται απολύτως αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τον ενωσιακό νομοθέτη

αποτελέσματος. Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο εθνικός νομοθέτης δεν καταλείπει στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής την επιλογή της απόκλισης ή της μη εφαρμογής των κρίσιμων [μέτρων εφαρμογής] που ο ίδιος έχει επιλέξει για τη μεταφορά της Οδηγίας και την ολοκλήρωση του επιδιωκόμενου σκοπού της» (ΓΝΩΜΗ Α 6/2022, του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ', υποπερ. αα' του ν. 4013/2011, της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, σελ. 30).

Τέλος κατά τη διατύπωση γνώμης σε προσχέδιο Κανονισμού Αναθέσεων της Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας ΑΕ., η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. παρατηρεί, μεταξύ άλλων, ότι «όσον αφορά τις συμβάσεις άνω των κοινοτικών ορίων [ο Κανονισμός] πρέπει να αναδιατυπωθεί σχετικά είτε με ευθεία παραπομπή στις διατάξεις του ν. 4412/2016 είτε με παράθεση των οικείων διατάξεων στο κείμενο του Κανονισμού Αναθέσεων» (8/2016 ΓΝΩΜΗ σελ. 12).

Υπό το φως των ανωτέρω, οι κανονισμοί που θα εκδοθούν κατά παρέκκλιση του ν. 4412/2016, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 και στο άρθρο 38Α, θα πρέπει να συνεχονται με την επιφύλαξη της εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου που θεσπίζεται επίσης στα εν λόγω άρθρα (βλ. σχετικώς, ΓΝΩΜΗ Α 6/2022 του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ', υποπερ. αα' του ν. 4013/2011, της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων) τηρουμένης σε κάθε περίπτωση της οικείας νομοθεσίας και κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ερμηνεύονται από τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ.

10. Επί του άρθρου 40

Με το άρθρο 40 τροποποιείται το άρθρο 7 του ν. 4408/2016, το οποίο αποτελείται από τέσσερις (4) συνολικά παραγράφους. Εκ παραδρομής, ελλείπει ο αριθμός (1) στην πρώτη παράγραφο του άρθρου.

11. Επί του άρθρου 42 παρ. 2

Με την παρ. 2 του άρθρου 42 τροποποιείται το άρθρο 72 του ν. 4843/2021, υπό τον τίτλο «Παράταση αναστολής οικοδομικών εργασιών στον Υμηττό», και ορίζεται ότι «[π]αρατείνεται η αναστολή της έκδοσης προεγκρίσεων οικοδομικών αδειών, οικοδομικών αδειών, εγκρίσεων εργασιών μικρής κλίμακας και της εκτέλεσης κάθε οικοδομικής εργασίας, (...), εξαιρουμένης της έκδοσης των απαιτούμενων διοικητικών πράξεων και της εκτέλεσης εργασιών για την τοποθέτηση προκατασκευασμένων σχολικών αιθουσών του άρ-

θρου 220 του ν. 4610/2019 (Α' 70), καθώς και της διαμόρφωσης υπαίθριων αθλητικών εγκαταστάσεων και συνοδών αυτών χρήσεων στη Δημοτική Ενότητα Βούλας και τον Δήμο Κρωπίας, από τη λήξη της και έως τη θεσμοθέτηση του νέου προεδρικού διατάγματος περί καθορισμού μέτρων προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού και των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή - Ιλισίων και πάντως όχι πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2024». Για λόγους νομικής ορθότητας, πρέπει η φράση «έως τη θεσμοθέτηση του νέου προεδρικού διατάγματος» να αντικατασταθεί από την φράση «έως την έκδοση του νέου προεδρικού διατάγματος».

Αθήνα, 30 Ιουλίου 2024

Οι Εισηγητές
Μαρία Ανδρονόπουλου
Νικόλαος Παπαχρήστος
Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών